

K. Atkinsons raksta lieliski, un viņas atainotās traģēdijas ir nepanesami cilvēciskas, nekad ne teatrāli asiņainas. Šajā romānā mēs iepazīstamies ar privātdetektīvu Džeksonu, šarmantu, dzīves apbružātu un mazliet cinisku – tādu, kādu vēlamies redzēt privātdetektīvu. “Lietu vēsture” ir kā deļa uz virves – starp ļaunumu un nezināšanu, no vienas puses, un patiesību un izlīgumu, no otras. Šādā skatījumā šī grāmata sniedz lasītājam daudz vairāk nekā tradicionālie detektīvromāni ne vien tāpēc, ka ir lieliski uzrakstīta, bet gan tāpēc, ka izaicinoši atsakās pieļaut tumšo spēku uzvaru. Katrs, kas sāks to lasīt, aizrautīgi lasīs līdz pašai pēdējai lappusei – un ne tikai tādēļ, lai uzzinātu, ar ko viss beigsies.

Guardian

Romāns “Lietu vēsture” ir civilizēts, asprātīgs, dzīvi apliecināošs un ārkārtīgi aizraujošs darbs. Neatceros jebkad lasījis šāda tipa kriminālromānu – godīgu, ironisku un liksmi nesavtīgu. Aicinu jūs dalīties ar mani pārsteigumā un priekā.

Filips Oukss, *Literary Review*

Keitas Atkinsones asprātīgais un niknais ceturtais romāns “Lietu vēsture” nesaudzīgi lauž sev ceļu detektīvliteratūras žanrā, graujot tā akurātos, tiesu medicīnas garā ieturētos pieņēmumus par cilvēku izturēšanos un radot asiņainus, pārliecinošus, dzīvīgus stāstus par pārestībām un zaudējumiem, par dīvainībām un atpazīstamiem likteņiem, un, pats svarīgākais, par cilvēkiem, kuri pirms nāves bijuši ļoti dzīvi.

Reičela Kaska, angļu rakstniece, Vitbreda balvas laureāte

**KATE
ATKINSON**

CASE HISTORIES

KEITA ATKINSONE

LIETU VĒSTURE

No angļu valodas tulkojusi
Silvija Brice

821.111-31
At 336

Kate Atkinson

CASE HISTORIES

Copyright © Kate Atkinson 2004
First published in Great Britain in 2004 by Doubleday,
a division of Transworld Publishers
Cover design by Richard Ogle/TW
Cover images © Shutterstock

Keita Atkinsonsone

LIETU VĒSTURE

Apgāda Zvaigzne ABC vadītāja VIJA KILBLOKA
Projekta vadītāja *Una Orinska*
Tulkotājas redakcijā
Korektore *Andžela Berķe*
Mākslinieciskā redaktore *Inguna Kļava Švanka*
Vāka dizainu adaptējusi *Ilze Isaka*
Maketētāja *Egija Bļinova*

Apgāds Zvaigzne ABC, SIA, K. Valdemāra ielā 6,
Rīgā, LV-1010. Red. nr. T-818.
Jelgavas tipogrāfija

Šis ir ar autortiesībām aizsargāts darbs. Darba reproducēšana
vai jebkāda cita neatļauta izmantošana ir autortiesību pārkāpums.
Par autortiesību pārkāpšanu ir paredzēta atbildība Krimināllikuma 148. pantā.
Saskaņā ar Autortiesību likuma 69.¹ pantu persona ir arī mantiski atbildīga par visiem
zaudējumiem un morālo kaitējumu, kuru tā radījusi ar autortiesību pārkāpšanu.

© Tulkojums latviešu valodā, Silvija Brice, 2008

© Mākslinieciskais noformējums, izdevums latviešu valodā Apgāds Zvaigzne ABC, 2023
ISBN 978-9934-31-389-9

Annai Makintairai

Pateicos:

literārajam aģentam Pīteram Strosam

redaktorei Mariannei Velmansai

Morīnai Alanai, Helēnai Klainai, Umāram Salamam,
Alī Smitam un Sārai Vudai par Kembridžu jūlijā,
īpaša pateicība Alī Smitam

Reiganai Ārturai, Īvai Atkinsonei-Vordenai,
Helēnai Klainai un Mariannei Velmansai
par aizrautīgo manuskripta lasīšanu

manam brālēnam majoram Maiklam Kīčam

Stīvenam Kotonam, viņš zina, par ko

Deividam Lindgrēnam par epizodi ar aitām

un visbeidzot, bet ne mazāk svarīgi, Raselam Ekvī,
transportlīdzekļu dievam

Un jūs atzīsīt patiesību,
un patiesība darīs jūs brīvus.

(Jāņa evaņģēlijs, 8:32)

1

Lietas vēsture Nr. 1, 1970

ĢIMENES INTRIGA

Vai viņām bija paveicies? Tveices vilnis pašā skolas brīvlaika vidū, tieši tur, kur tam īstā vieta. Saule katru rītu bija augšā jau ilgi pirms viņām un zobojās par plānajiem vasaras aizkariem, kas ļengani karājās pie guļamistabas loga. Saule karsēja un solīja vēl spiedīgāku tveici, iekams Olivija bija atvērusi acis. Uz Oliviju varēja paļauties tikpat droši kā uz gaiļa dziesmu rītā, viņa vienmēr pamodās pirmā, tāpēc, kopš pirms trim gadiem bija piedzimumsi viņa, neviens visā ģimenē vairs neizmantoja modinātājpulksteni.

Olivija, pati jaunākā, gulēja mazajā guļamistabā, kur uz tapetēm bija attēloti bērnu dziesmiņu tēli. Šajā istabā bija mitinājušās arī pārējās – un pēc kārtas izraidītas no tās. Olivija bija vienkārši burvīga, tā domāja viņas visas, pat Džūlija, kurai bija vajadzējis krietnu laiku, lai samierinātos ar to, ka viņa vairs nav ģimenes mazulīte, kāda bijusi piecus jaukus gadus pirms Olivijas uzrašanās.

Viņu māte Rozmarija teica: kaut jel Olivija mūžīgi paliktu šādā vecumā, jo ir tik *piemīlīga*. Pārējās māsas nekad nebija dzirdējušas, ka māte šādi izteiktos par kādu no viņām. Pat nezināja, ka tāds vārds vispār ir mātes leksikā, kura parasti aprobežojās ar apnicīgām pavēlēm – *nāc šurp, ej prom, apklusti* un (visbiežāk) *izbeidz*. Dažreiz māte iegāja istabā vai parādījās

dārzā, uzmeta viņām niknu skatienu, pateica: *ko jūs tur darāt, izbeidziet*, pagriezās un aizgāja, atstādama viņām sarūgtinājuma un pārestības izjūtu, pat ja viņas tiešām bija pieķertas kādā nedarbā – parasti Silvijas izgudrotā.

Viņu spējas uz nedarbiem, sevišķi Silvijas pārdrošajā vadībā, nudien nezināja robežu. Trīs vecākās bija “gatavā sodība” (par to visi bija vienisprātis), ar pārāk mazu vecuma starpību, lai māte jaudātu viņas atšķirt, tāpēc bija pārvērtušās tādā kā kolektīvā bērņā, kurā viņa neprata saskatīt individuālas iezīmes un kuru tāpēc uzrunāja uz labu laimi – *Džūlij–Silvij–Amēlij–vai kura nu tur* –, piedevām tik aizkaitinātā tonī, it kā tā būtu pašu meiteņu vaina, ka viņu ir tik daudz. Šajā gurdajā litānijā Olivija parasti netika pieminēta; likās, Rozmarija nekad nejauc viņu ar pārējām.

Viņas bija nospriedušas, ka Olivija būs pēdējā, kas mitinās mazajā guļamistabā, un ka vienā jaukā dienā bērnišķīgās tapetes beidzot tiks noplēstas (to paveiks nomocītā māte pati, jo, pēc tēva domām, profesionālu remontstrādnieku nolīgšana ir lieka naudas izšķiešana) un to vietā uzlīmētas citas, pieaugušiem cilvēkiem piemērotas – ar puķēm vai varbūt ponijiem; jebkas būtu labāks par rozā leikoplasta krāsas tapetēm, kuras rotāja Džūlijas un Amēlijas kopīgo istabu. Paraudziņu lapā šī krāsa abām bija likusies daudzsološa, bet pie sienām tapetes izskatījās atbaidoši. Māte teica, ka viņai neesot ne laika, ne naudas (ne enerģijas), lai tās nomainītu.

Tagad izrādījās, ka Olivijai būs jāpārdzīvo tāds pats pārejas rituāls, kādu pārdzīvojušas māsas, atstājot tapetes ar jucekli izkārtotajiem Olinboliņiem un Mafeta jaunkundzēm tam *pastarītim*, par kura gaidāmo ierašanos Rozmarija bija visai nevērīgi paziņojusi vakar, maurā klādama improvizētu pusdienu galdu ar šķiņķa sendvičiem un apelsīnu sulu.

– Vai tad pastarīte nav Olivija? – teica Silvija, nevienu tieši neuzrunādama, un Rozmarija īgni paskatījās uz vecāko meitu, kā nule ieraudzījusi viņu pirmo reizi. Silvija, trīspadsmit gadu

veca, vēl nesen bijusi aktīvs bērns (daudzi sacītu, ka pārmērīgi aktīvs), pusaudzes gados pamazām izvērtās par sarkastisku ciniķi. Tagad viņa bija lempīga, brillaina, nesen iemantojusi neglītas zobu stīpiņas, mati sataukojušies, smieklī spalgi, roku un kāju pirksti gari kā ērmam no citas planētas. Labvēlīgi noskaņoti ļaudis dēvēja viņu par “neglīto pilēnu” (un teica to viņai acīs kā komplimentu, bet Silvija to uztvēra pavisam citādi), iztēlodamies, kā nākotnē viņa aizmetīs prom zobu stīpiņas, tiks pie kontaktlēcām un krūtīm un uzziedēs par krāšņu gulbi. Rozmarija nesaskatīja Silvijā nekādu gulbi, sevišķi tad, ja zobu stīpiņās bija iestrēgusi šķiņķa šķiedra. Nesen Silvijai bija piemetusies neveselīga apsēstība ar reliģiju, un viņa apgalvoja, ka ar viņu esot runājis Dievs. Rozmarija sprieda, ka tā varbūt ir normāla fāze pusaugu meitenes attīstībā un Dievs gluži vienkārši ir alternatīva popzvaigznēm vai ponijiem. Viņa nolēma, ka vislabāk būs ignorēt Silvijas dialogus ar Visvareno. Ar Dievu vismaz varēja runāties bez maksas, turpretī ponija uzturēšana maksātu veselu bagātību.

Un vēl šie divainie ģīboņi. Ģimenes ārsts apgalvoja: tas esot tāpēc, ka Silvija “aug ātrāk nekā viņas spēks”, un (pēc Rozmarijas domām) tas nu bija nedzirdēti apšaubāms medicīniskais izskaidrojums. Rozmarija nolēma ignorēt arī ģīboņus. Ar tiem Silvija droši vien tikai centās pievērst sev uzmanību.

Ar meiteņu tēvu Viktoru Rozmarija bija apprecējusies astoņpadsmit gadu vecumā – tikai piecus gadus vecāka nekā Silvija tagad. Doma, ka pēc pieciem gadiem Silvija būs pietiekami pieaugusi, lai precētos, Rozmarijai šķita smieklīga un nostiprināja pārliecību, ka viņas vecākiem būtu vajadzējis iejaukties un aizliegt viņai precēties ar Viktoru, norādīt, ka viņa vēl ir tikai bērns, bet Viktors – trīsdesmit sešus gadus vecs vīrietis. Rozmarija nereti juta vēlmi pārvest vecākiem par tādu bezrūpību, taču māte bija mirusi no kuņģa vēža drīz pēc Amēlijas piedzimšanas, bet tēvs apprecējies otrreiz un pārcēlies uz

Ipsviču, kur lielāko daļu laika pavadīja bukmeikeru kantoros, bet vakarus – krogā.

Rozmarija domāja: ja Silvija pēc pieciem gadiem atvedīs mājās trīsdesmit sešus gadus vecu līgavaini, mazu meiteņu pavedēju (un sevišķi tādu, kurš uzdosies par dižu matemātiķi), tad viņa pati savām rokām ietrieks viņam sirdī virtuves nazi. Šī doma bija tik patīkama, ka *pastarīša* pasludināšana uz laiku piemirsās un Rozmarija atļāva meitām skriet uz saldējuma furgoniņu, kura melodiskais signāls patlaban skanēja uz ielas.

Trio Silvija–Amēlija–Džūlija zināja, ka šis *pastarītis* patiesībā ir “embrijs”, kā to nelokāmi dēvēja Silvija (viņa aizrāvās ar dabaszinībām), tieši tādēļ māte ir tik viegli aizkaitināma un reizē miegaina, bet tēvam tas droši vien ir pēdējais mēģinājums tikt pie dēla. Viņš nebija no tiem tēviem, kuri dievina savas meitas, un neizrādīja viņām nekādu īstu mīļumu; tēva atzinību reizumis izdevās izpelņoties vienīgi Silvijai, jo viņai “padevās matemātika”. Viktors bija matemātiķis un mājoja kaut kur intelekta augstumos, kur ģimenei ieiet aizliegts. To aizliegt bija vēl vieglāk tāpēc, ka ģimenei viņš tikpat kā neveltīja laiku, jo atradās vai nu kādā koledžas auditorijā, vai savā darbistabā, bet mājās ielēdzās kabinetā – reizēm kopā ar studentiem, bet visbiežāk vienatnē. Viņš nekad nebija vedis meitas uz brīvdabas baseinu Džīzesgrīnā, izgudrojis viņām interesantas spēles, metis viņas gaisā un notvēris rokās, šūpojis šūpolēs, nekad nebija vizinājis viņas laivā pa upi, vedis pastaigās pa Fenas dumbbrainajiem klajumiem vai izglītojošās ekskursijās uz Ficviljama muzeju. Viņa klātbūtnei, kas drīzāk bija prombūtne, simbolizēja kabinets, šis svētumu svētums.

Meitas brīnītos, uzzinājušas, ka tā reiz bijusi gaiša dzīvojamā istaba ar skatu uz dārzu un ka bijušie mājas iemītnieki šajā istabā ieturējuši jaukas brokastis, sievietes pavadījušas pēcpusdienu, izšūdamas un lasīdamas romantiskus romānus, bet vakaros tur pulcējušies visa ģimene, lai spēlētu galda spēles un klausītos radio mūziku. To visu vēlējās darīt arī jaunā

sieva Rozmarija, kad 1956. gadā māja tika nopirkta, krietni pārsniedzot viņu budžetu; taču Viktors nekavējoties pieprasīja šo istabu sev un pamanījās pārvērst to par tumšu ūķi, pieblīvētu ar masīviem grāmatplauktiem un neglītiem ozolkoka skapjiem, piesmadzējušu ar tabakas smaku no *Capstan* bezfiltra cigaretēm. Istabas zaudējums nebija nekas salīdzinājumā ar to, ka zaudēts bija dzīvesveids, kādu Rozmarija cerējusi tajā īstenot.

Neviens nezināja, ko isti Viktors tur iekšā dara. Acīmredzot kaut ko tik svarīgu, ka mājas dzīve uz šī fona bija pilnīgs sikums. Māte teica, ka viņš esot *dižs matemātiķis* un strādājot pie pētījuma, kurš reiz nesišot *slavu*, taču tajās retajās reizēs, kad kabineta durvis bija atstātas vaļā un viņas redzēja tēvu strādājam, izskatījās, ka viņš tikai sēd pie rakstāmgalda un nikni blenž tukšumā.

Kad viņš strādāja, viņu nedrīkstēja traucēt neviens – un it sevišķi kliezsošas, brēcošas, nerātnas meitenes. Bet, tā kā šīs nerātnās meitenes nekādi nespēja nociesties nekliegušas un nebrēkušas (nemaz nerunājot par bļautišanos, buldurēšanu un dīvainu gaudošānu, kura atgādināja vilku bara gaudas un kuras nozīmi Viktors nekad nebija spējis izprast), tad attiecības starp tēvu un meitām kļuva vēl jo trauslākas.

Rozmarijas sodi viņām bija kā pilēm ūdens, turpretī skats uz Viktoru, kurš smagiem soļiem iznāca no savas istabas kā lācis, kas pamodināts no ziemas guļas, iedvesa savādas šausmas. Lai gan meitenes neatlaidīgi veltīja savu dzīvi mātes aizliegumu pārkāpšanai, viņām ne reizi neienāca prātā ielavīties aizliegtajā kabineta teritorijā. Viktora tumšā midžeņa dziļumos viņas tika ielaistas tikai tad, ja vajadzēja palīdzību matemātikas mājasdarbos. Silvijai tas nebija tik traki, jo pastāvēja izredzes saprast izplūdušos zīmuļa ķeburus, ar kuriem Viktors nepacietīgi izraibināja nebeidzamas līnijpapīra lapas, toties Džūlijai un Amēlijai Viktora rakstu zīmes bija tikpat neizprotamas kā seni hieroglifi. Ja viņas iedomājās par tēva kabinetu – ko centās nedarīt –, tad tikai kā par moku kambari. Tajā, ka viņas neko nesajēdz

no skaitļiem, Viktors vainoja sievu – šīs nepilnīgās sievietes smadzenes skuķi acīm redzami bija mantojuši no savas mātes.

Viktora māte Elena viņa agrajā bērnībā bija maiga un mīloša, līdz 1924. gadā tika aizvesta uz trakonamu. Tolaik Viktoram bija tikai četri gadi, un tika nolemts, ka viņam labāk nevajag apciemot māti tik baigā vietā, un tāpēc viņš auga, iztēlodamies māti kā trakojošu vājprātīgo no Viktorijas laikiem – garā, baltā naktskreklā, izspūrušiem matiem klistam pa trakonama naksnīgajiem gaitenīem un bērnišķīgi, bezjēdzīgi vervelējam –, un tikai daudz vēlāk viņš uzzināja, ka māte nav “sajukusi” (kā to apzīmēja radinieki), bet gan ir pārcietusi smagu pēcdzemdību depresiju, pēc tam kad laidusi pasaulē nedzīvu bērniņu, un nav nedz trakojusi, nedz vervelējusi, ir tikai skumji un vientulīgi mitinājusies istabiņā ar Viktora fotogrāfiju pie sienas, līdz nomirusi no tuberkulozes, kad Viktoram bija desmit gadu.

Tolaik Viktora tēvs Osvalds jau bija aizgādājis dēlu uz internātskolu, un, kad bojā gāja arī viņš pats, nejauši iekritis Dienvidu okeāna saltajos ūdeņos, Viktors uztvēra šo ziņu mierīgi un tūdaļ atgriezās pie kādas sevišķi sarežģītas matemātiskas mīklas, ar ko tobrīd nodarbojās.

Pirms kara Viktora tēvs bija bijis viens no tiem ārkārtīgi noslēpumainajiem un nekam nederīgajiem angļiem, ko dēvēja par polārpētniekiem, un Viktors jutās itin priecīgs, ka nu vairs nevajadzēs pūlēties, lai kļūtu Osvalda Lenda heroiskā tēla cieņnīgs, bet gan varēs kļūt dižens pats – savā, ne tik varonīgā jomā.

Ar Rozmariju Viktors iepazinās, nonācis Adenbruka slimnīcas traumpunktā, kur viņa bija medicīnas praksē. Viktors bija paklupis uz kāpnēm un, neveikli krizdams, sagrūdis plaukstu locītavu, taču Rozmarijai teica, ka braucis ar divriteni, bet kāda automašīna Ņūmārketroūdā nekaunīgi “nogriezusi ceļu”. “Nogriezt ceļu”, viņaprāt, izklausījās labi, tā bija frāze no vīriešu (tēva) pasaules, kurā viņam nekādi neizdevās iedzīvoties, un “Ņūmārketroūda” lika noprast (īstenībai neatbilstoši), ka savu

dzīvi viņš nebūt nepavada tikai un vienīgi ierobežotajā teritorijā starp Sentdžona koledžu un matemātikas fakultāti.

Ja ne šī nejaušā satikšanās slimnīcā, Viktors, iespējams, nekad nebūtu sācis aplidot nevienu meiteni. Viņš jutās gandrīz vai kā sasniedzis pusmūžu, un viņa sabiedriskā dzīve joprojām aprobežojās ar šaha klubu. Viktors nejuta istu vajadzību pēc otra cilvēka savā dzīvē; doma par tādu “kopīgu” dzīvi pat šķita dīvaina. Viņam bija matemātika, tā aizpildīja laiku gandrīz pilnīgi, tāpēc nebija īsti skaidrs, kam gan vajadzīga sieva. Viņaprāt, sievietēm piemita visādas nevēlamas iezīmes, galvenokārt ārprāts, kā arī neskaitāmi fiziski mīnusi – asinis, sekss, bērni –, kuri biedēja un bija tik *citādi*. Tomēr kādā dziļā sirds nostūrī mita ilgas pēc rūpēm un siltuma, kura tik ļoti pietrūcis bērnībā, un tāpēc viņš, pats neapjēdzis, kas notiek, it kā būtu atvēris durvis uz nepareizo istabu, attapās dzeram tēju Norfolkas lauku mājā, kamēr Rozmarija kautri rādīja vecākiem (diezgan lētu) saderināšanās gredzenu ar briljanta skaidiņu.

Ja neņem vērā tēva ūsainās bučas pirms gulētiešanas, Viktors bija pirmais vīrietis, kurš Rozmariju noskūpstīja (kaut arī neveikli, pieklupis viņai klāt kā tāds valzirgs). Rozmarijas tēvs, dzelzceļa pārmijnieks, un māte, mājsaimniece, satrūkās, kad meita atveda mājās Viktoru, lai iepazīstinātu ar viņiem. Milzīgu iespaidu atstāja neapšaubāmās intelektuāļa pazīmes (brilles melnos rāmjos, nodeldēta žakete, nemainīgi izklaidīgais skatiens) un iespēja, ka viņš varbūt pat ir īsts ģēnijs (Viktors šo pieļāvumu necentās atspēkot), nemaz nerunājot par faktu, ka par savu līdzgaitnieci Viktors bija izvēlējis viņu meitu – kļu, viegli ietekmējamu un līdz šim gandrīz neviena neievērotu meiteni.

Tas, ka Viktors ir divreiz vecāks par Rozmariju, šķiet, nevienu neuztrauca, kaut gan vēlāk, pēc laimīgā pāra aizbraukšanas, Rozmarijas tēvs – vīrišķīga tipa vīrietis – tomēr ieminējās sievai, ka fiziskā ziņā Viktors neesot “nekāds izcilais eksemplārs”. Turpretī Rozmarijas mātei bažas radīja tikai viens: lai

gan Viktors bija doktors, tomēr neprata dot nekādu padomu, kā viņai tikt vaļā no mokošajām kuņģa sāpēm. Iedzīts strupceļā pie launaga galda, kas bija pārklāts ar tamborētu mežģiņu galdautu un apkrauts ar makaronu bļodām, pašceptiem kūkiem un magoņmaizītēm, Viktors pēdīgi paziņoja: “Manuprāt, misis Veina, tie ir gremošanas traucējumi,” – un viņa atvieglota pieņēma šo aplamo diagnozi.

Olīvija atvēra acis un sāka rāmi pētīt bērnistabas tapetes. Uz tām Džeks un Džila bezgalīgi rāpās augšup pakalnā, Džila nesa koka spaini, iedama uz aku, ko nemūžam nenasiegs, bet cituviet tajā pašā pakalna nogāzē mazā ganīte meklēja pazudušās aitas. Ganāmpulka liktenis Olīvijai pārāk nerūpēja, jo viņa redzēja aiz dzīvžoga slēpjamius jauku jēriņu ar zilu lenti ap kaklu. To būšanu ar *pastarīti* Olīvija īsti neizprata, tomēr par mazu bērniņu priecātos. Mazi bērni un dzīvnieki viņai patika labāk par visu. Gultas kājgalī sakustējās ģimenes terjers Resgalis. Resgalim bija *stingri aizliegts* nakšņot guļamistabās, tomēr ik vakaru kāda no meitenēm slepus ielaida viņu pie sevis, bet līdz rītam viņš parasti bija pārvācies pie Olīvijas.

Olīvija maigi sapurināja Zilo peli, lai tā pamostos. Zilā pele bija ļengans, izstaiņots frotē dzīvnieks, Olīvijas orākuls, kuram viņa prasīja padomu jebkurā laikā, par jebkuru jautājumu.

Pa sienu lēni slidēja spilgta saules strēle, un, kad tā sasniedza jēriņu, kas slēpās aiz dzīvžoga, Olīvija izrāpās no gultas un rātņi iebāza pēdas sārtajās čibiņās ar trušu purniņiem un trušu ausīm; pēc šīm čibiņām ļoti kāroja Džūlija. Abas pārējās māsas vispār nevilka čības, un šādā tveicē Rozmarija nespēja piespiest viņas valkāt pat sandales, bet Olīvija bija paklausīgs bērns.

Rozmarija nomodā gulēja savā gultā, visi locekļi bija tik smagi, ka ne pakustināt, it kā smadzenes kaulos būtu pārvērtušās par svinu. Patlaban viņa mēģināja izdomāt, kā lai panāk, ka trīs pārējās meitas nesabojā Olīvijas labo uzvedību.